

Nagyváradai Estilap

Bejelentés: Strada Printul Carol
(Szilágyi Dossz-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhely: Hegedüs Hirlapiroda
Căminul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

Óriási izgalmak Budapesten a Népszava betiltása miatt

A munkásság forradalmi demonstrációja — A kormány statáriumra készül

— Budapesti tudósítók távirata —

A magyar nemzetgyűlésnek páratlanul izgalmas nagy eseménye volt tegnap. Az izgalmat a Népszava betiltásának híre robbantotta ki.

A tegnap délutáni ülésen Várnai Dániel szociáldemokrata képviselő következett szólasra, de beszédét félbeszakították szocialista képviselő társai, amikor a Népszava betiltásáról értesültek.

— Allj el a szólástól — kiáltották. Betiltották a Népszavát!

— Nincs itt mit beszélni — keseregtek a szocialisták — mindennek vége!

Várnai elhallgatott. A szocialisták ott hagyták az üléstermet és délután meg se jelentek a nemzetgyűlésen.

A Népszava betiltását a délutáni ülés folyamán Dénes István függetlenségi kisgazda képviselő tette szóvá. Hangoztatta, hogy ennek az intézkedésnek a következményeit nem is lehet előrelátni. A felelősséget ezért az intézkedésért a belügyminiszternek kell viselnie és ha a kormány azonosítja magát vele, akkor az egész kormány felelős. (Óriási zaj.)

Viharos felkiáltások jobbról: Vállaljuk valamennyien! (Folytonos nagy zaj.)

Felkiáltások jobbról: A kormány mondjon lel!

Dénes István: A szocialisták mindig hazafiak voltak!

Ekor lép be az ülésterembe Rakovszky Iván belügyminiszter, akit a jobboldali képviselők zajosan éljeneznek. Az ellenzék gunyosan kiabál.

Dr Kószó István: Hogy lehet azt mondani, hogy a szocialisták hazafiak? (Kitörő nagy zaj.)

Rakovszky belügyminiszter: Böhm Vilmos hazafil! (Nagy zaj.)

Dénes István: A szocialisták sérelme — a magyar munkásság sérelme!

Hegedüs György: Ez nem áll! (Zaj. Gunyos derűtség a baloldalon.)

Dénes István: Ha a Népcimű lappal is így jártak volna el,

a sérelem nem lenne olyan nagy. (Ugy van!)

Felkiáltások a szélső jobboldalról: Nem lehet a két lapot összehasonlítani! (Zajos felkiáltások: Ez aztán igaz! Derűtség.)

Rassay Károly: Izgatni szabad?

Hegedüs György: A házáért szabad!

Dénes István: Nemcsak a kisantant államai fenyegetik az országot, hanem a belső elkésesedés is.

Ezt nem volna szabad elfelejteni. (Megújuló zaj. A jobboldalon a padot verik.)

Gaál Gaszton: Mi van a háromszinű lobogóval, amelyet lepiszkolt?

Dénes István: Hol, mikor?

Gaál Gaszton: Tordán 1919 januárjában egy szocialista gyűlésen mondtotta, hogy gazember az, aki a háromszinű lobogót tiszteli!

Siketítő lármá tör ki most. A vihar a falat rázza. A képviselők kitódulnak a padokból, a

Sztrájkba léptek a pesti nyomdászok

A hivatalos lap közli a belügyminiszter rendeletét, amely szerint a Népszava megjelenését és terjesztését a belügyminiszter július 18-ig megtiltja. A rendelet indoklása szerint a Népszava terjesztését azért kellett elrendelni, mert cikkeivel a jelenlegi társadalmi, gazdasági és erkölcsi rend alapját megrendíteni igyekezik. Erre bizonyíték — a rendelet szerint — az ügyészség rendelkezése, amely március 9-én, április 14-én és június 4-én a lap lefoglalását elrendelte. A Népszava — mondja aztán a rendelet — e rendszabályok ellenére továbbra folytatta a közrendet veszélyeztető propagandáját. Forradalmi fenyegetéseket tartalmazó és Böhm Vilmos népbiztos nyilatkozatával önmagát azonosító cikkeket közölt.

A rendelet nemcsak a parlament nyugalmát zavarta meg, hanem a munkásság körében is mély elkésesedést keltett. A

jobboldalról kiabálva közelednek Gömbösök a balmező felé:

— Feleljen Dénes! — kiabálják.

Dénes István: Ha megtetem volna, viselném minden konzekvenciáját!

Gaál Gaszton: Akkor viselheti!

Dénes István: Csak egyszer voltam Tordán!

Gaál Gaszton: Amikor gróf Bethlen Sándor főispánt kikergette!

Dénes István: Bethlen főispán maga mondott le.

Rassay Károly: Nem járja ilyesmit közbeszólással felhozni!

Gaál Gaszton: Nem fogadok el leckéztetést!

Dénes ezután a földreform végrehajtását sürgette.

Gaál Gaszton személyes kérdésben szólalt fel és Tóth Endre királyi ügyész tanúságával támogatja Dénes István elleni vádjait. Dénes ezeket az állításokat valótlannak mondja.

Az ülés este 8 órakor ért véget.

munkások egyértelműleg és teljes határozottsággal lapjuk mellé állottak.

A nyomdászok még tegnap este sztrájkba léptek.

Valamennyi nagyobb nyomdában beszüntették a munkát, kivéve a Stádium, Pester Lloyd és a Magyar Távirati Iroda nyomdáját. A rendőrség gondoskodott a nyomdák védelméről. Az egész főváros területén

a legszigorubb rendőri és katonai készültséget léptették életbe.

A rendőrök teljes készenlében vannak és a főbb utvonalaikon patulok cirkálnak.

A kormány el van határozva hogy a Népszava rövid betiltására kiadott rendeletet minden körülmények között érvényben hagyja, mert a kormány álláspontja az, hogy

a munkásságnak a ren-

delet elleni fellépése forradalmi jellegű.

Ha a nyomdászsztrájkot általános sztrájk követné, a kormány

statáriumot fog provokálni.

Lapzártakor érkezett távirat jelenti, hogy a szociáldemokrata párt választmánya tegnap éjjel értekezletet tartott, amelyen a Népszava betiltásának kérdésével foglalkozott. A párt választmány utasítást adott képviselőtagjainak, hogy a nemzetgyűlés mai ülésétől maradjanak távol. Remélik, hogy a kormány részéről a holnapi ülésen nyilatkozni fognak a Népszava betiltása ügyében. A nyilatkozattól teszik függővé a szocialista képviselők a további lépéseket. A pártvezetőség azt is kijelenti, hogy

nem adott utasítást a sztrájk megkezdésére.

A szedők önállóan hagyták abba a munkát a nyomdákban. A sztrájk ott kezdődött, ahol a hírlapszedők körének elnöke tördelő. Mikor a többi lap szedői megtudták, hogy egy nyomdában abbahagyták a munkát, ők is csatlakoztak a sztrájkhoz. Ennélfogva a budapesti lapok ma nem jelennek meg.

A bukovinai árvíz

Bukaresti tudósítók táviratozza: Csernovitzból jelentik, hogy a legutóbbi sűrű esőzések miatt nagy áradások vannak. A Prut és Csermosz folyók kiöntöttek és sok helyütt elpusztították a vetéseket. Magát Csernovicot is árvíz fenyegeti. Neolokauc és Vizsnic között tegnap óta szünetel a vasuti forgalom, mert a Csermosz hidjait elmosással fenyegeti az ár.

Vádak a bukaresti szocialista club ellen

Bukarest, július 13. A szocialista klubban tartott házkutatás alkalmával az Indreptarea megjegyzi, hogy a kommunisták és szocialisták újból lázitanak. Bizonyítják ezt azok a röpiratok, amelyeket a klubban találtak. Különösen a csatolt területeket árasztják el röpcédulákkal, amelyekkel a hadsereg és különösen az új adók ellen izgatnak. Tanescu kommunista vezért a rendőrség letartóztatta és a kommunista klub több vezetőjét is őrizetbe vették. (Rador.)

HIREK

* **Drágul az osztrák vasut.** Bécsből jelentik: Az osztrák szövetségi vasutakon a menetdíjat 15—25 százalékkal, a gyorsvontokon 66 százalékkal emelik fel. A teheráru dijszabás változatlan marad. Feltűnően érdekes, hogy most, amikor az osztrák valuta stabilizálódott és az árak így is rendkívül magasabb, még újabb tarifa-emeléssel terjeszti el Ausztria annak a hírét, hogy Európa legdrágább állama lett.

* **Segítség.** Igen tisztelt Szerkesztő ur! Révész Béla vezérigazgató urnak b. lapjuk tegnapi számában megjelent, „Segítség” c. felhívására tisztelettel kérjük annak közlését, hogy erről a kétségtelenül jószándékból megírt felhívásról előzetesen tudomásunk nem volt, s hogy a szerencsétlenségéből kifolyólag társadalmi segítségre részünkről igényt nem tartunk, mivel kártérítési igényünk a CFR-rel, mint felelős intézménnyel szemben áll csak fenn.

* **Házasság.** Dr Rendes Ervin kiváló fiatal ügyvéd, néhai való Rendes Vilmos építész fia Budapesten házasságot kötött Fuchs Erzsébettel. — Dr Sándor István ügyvéd, akinek dr György Ernővel társasirodája van Budapesten, nőül vette Schvarz Elzát, Schvarz Miksa kárászmezei nagybirtokos leányát.

* **A nagyváradi nyomdászok „Gutenberg Dalköre”** által e hó 15-én, vasárnap délután rendezendő ünnepélyére rendkívüli nagy az érdeklődés, ami nem is csoda, mert ezen az ünnepélyen, ami szép, jó és kellemes, azt mind megtalálja a szórakozni vágyó közönség. Az ünnepély délután 5 órakor kezdődik tombolával, szerpentin- és konfetticsatával, szépség- és csunyaversennyel. A gyönyörűen feldisznított rózsáligetben lesz felállítva a szabad színpad, ahol a nyomdászok által felkért műkedvelők fogják szórakoztatni a közönséget. Fellép a dalárda is, mely alkalommal új dalokkal fog kedveskedni. Este 9 órakor kezdődik a tánc, mely jó cigányzene mellett reggelig fog tartani. Jó ételekről és tisztán kezelt italokról Vicsay István vendéglős gondoskodik.

* **Cseh diákok Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Ma harminc prágai egyetemi hallgató ideérkezett. Miután megtekintették a várost, tovább utaztak Galac és Constanca felé. (Rad.)

* **Élelmiszerzavargások Berlinben.** Berlinből jelentik: Az élelmiszerhiány és a drágaság miatt zavargások törtek ki. A kormány több vagon élelmiszert osztott ki az inségesek között.

* **Határozati zárást követelnek a kereskedelmi alkalmazottak.** Az egyes szakmákkal való külön tárgyalások után, a kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők helyi csoportjának vezetősége konstataulta, hogy a Váradon dolgozó kereskedelmi alkalmazottak minden szakmában egyöntetűen a 8 órai munkaidőt, illetve a 6 órai zárórát óhajtják

keresztül vinni. Ebben az ügyben szombat este 8 órára taggyűlést hívott össze a szervezet a Palace étterem külön szobájába, amelyre ezuton is felhívja a tagok és érdekeltek figyelmét a Vezetőség.

* **Halálozás.** Nagy Béni ismert kereskedő fájdalmas csapás érte. Felesége meghalt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. A nemes szívu uriaszony temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett. — Várady János birtokos hosszas betegség után Kolozsvárt meghalt. Halálát fia Várady István nagyváradi tanító gyászolja.

* **Törekvés-bál.** A Törekvés f. hó 15-én vasárnap nagy sportünnepélyt rendez a Félix-fürdőben. A rendezőség gondoskodott róla, hogy a szórakozni vágyó közönségnek egy kellemes napot szerezzen. Délután 3—5-ig boxmérkőzés, birkózóverseny, 5—8-ig kerületi uszóverseny, vízpolómérkőzéssel, este 9 órakor veszi kezdetét a nagyszerűen összeválogatott kabaréműsor, melynek keretében egy csodagyermek is fellép, ez Desseffy Flóra, az ismert táncfenomén és előadó művésznő, ki jelenleg köruton van és így véletlenül sikerült a rendezőségnek ezen estére megnyernie. A kis művésznő csupa báj és kellem, aki elragadó kedvességgel táncol és énekel, eddigi fellépéseit tomboló siker kísérte. Lesznek aktuális sportstársak, amit a szerzője: F. A. személyesen ad elő, operaiak egy neves és népszerű tenorista interpretálásában. kuplák, táncszámok és még több nagyon jó műsorszámok, melyek nagy tetszést fognak aratni. A teljes műsort holnap közöljük. Kabaré után tánc reggelig. Konfetticsata és szépségverseny. A közönség ki- és beszállításáról is gondokodva van, egész éjjel autójárat, éjjel 3 órakor különvonat. A belépési díjak olyan szerények, hogy mindenki ott lehet. Törekvés tagoknak külön kedvezmény.

* **Az erőd tolvajai.** Bukarestből jelentik: A Lupta szerint minden nagyobb fémkereskedő kompromittálva van a domnesti erődben történt nagy lopások ügyében. A többmillió lopás ügyében több letartóztatás történt. (Rador.)

* **Keresse fel a Chemnitz-i le-rakatot, nem fogja megbánni.** Legjobb harisnyákat gyári árában vásárolhatja. Szalárdi-utca 9. emeleten, bejárat Alapi-utca.

* **A Vasárnapi Ujság** legújabb száma is bővelkedik a legváltozatosabb képanyagban. A bicszádi orvoskongresszus, a temesvári munkás-testvedző és a KAC legutóbbi sporteseményei, a kolozsvári festőnövendékek kiállítása, a gyermekszépségverseny stb., stb., mellett Nagyvárad társadalmának képét mutatja be a lap. A szövegrészben Benedek Elek, Szabolcska Mihály, Paál Árpád, Pálffy G. László, Irén, Berde Mária, Kertész Mihály, Bíró György, Molnár Sándor és mások szerepelnek novel-lákkal, versekkel, aktuális cikkekkel. A közkezdelt Fejtörő és Grafológia rovatok is nagy érdeklődésre tarthatnak számot.

A Vasárnapi Ujság kiadóhivatala kívánatra készséggel küld mutatványszámot.

* **Ma, pénteken utoljára kerül előadásra az Apolló-moziban és az Atlantic nyári moziban Dosz-tojevszky világhíres orosz re-cényirő nagy sikerrel bemutatott szenzációs regénye, a Kara-mazoff Testvérek 7 felvonásos dráma. Előadás az Apollóban 5, 7 és 9, az Atlanticban 9 órakor.**

* **Sírkőavatás.** Néhai Weinberger Sándor sírkőavatása folyó hó 15-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a Rulikovszky-uti izraelita temetőben.

* **„Kismet” — Dorian-Film-színház.** Knoblauchnak, a Faun világhírű szerzőjének legjobban sikerült darabja a Kismet. A filmre átirat regények és szindarabok ritkán váltanak ki olyan hatást, mint az eredeti mű. Ezért Knoblauch ezt a darabot egyenesen filmre írta és így ez a film telítve van, mély drámaisággal és szellemes pointokkal. A csodás szépségű keleti darab ma utoljára látható a Dorian-film-színházban.

* **Haggibor—Egyetértés** első találkozása elé nagy érdeklődéssel tekint egész Várad sportközönsége. a Haggibor ezuttal komplett első csapatát hozza le, hogy egy évi veretlenségét továbbra is megtartsa. az Egyetértés is completen és teljes felkészültséggel veszi fel a küzdelmet, a mérkőzés 6 órakor kezdődik, 4 órakor NAC—Egyetértés ifj. játszik.

x 150 lei egy Linon kalap fehér és színes csak a Ritában Te-leki-utca 24.

* **Négy nótaszerző 8 új dala.** Anyos Laci, Erőss Béla, Sas Náci és Várady Aladár új magyar nótái most jelentek meg. Minden nótákedvelőnek meg kell venni. Kapható a Hegedűs hírlapiroda zenemű osztályában.

Olcsó trafik
már nincs
helyette Benedeknél
8 leiért 10 deka
Kandia töltött epret
vegyünk és jóízűen együnk.

Elfogták a Park-szálloda tolvaját

Az ellopott ékszerek árán házat vásárolt

A rendőrség bünygyi osztálya ma délelőtt kísérté át az ügyészségre Kis Béni volt szállodai segédportást, aki a Park-szállóban teljesített szolgálatot. Az alig husz esztendő fiatalember éveken keresztül vakmerő módon dézmálta a szállodai vendégek szobájában felejtett értéktárgyakat. Ilyenformán több száz-ezer leit harácsoltt össze. A hatalmas összeg egyrészen házat vásárolt és ugyancsak tekintélyes summát költött Bozsá Zsuzsa nevű leányzóra, akihez gyöngéd szálat fűzték.

Wolff kapitány és Csordás detektív hónapokon át tartó megfigyelés után leplezték le a szálloda tolvaját, aki most töredelmes vallomást is tett. Az ellopott értékek jó része a ház eladásával és a barátnőnél lefoglalt ékszerek értékesítésével megtérül.

Uj maximális árak az éttermekben

A spekulációs törvény rendelkezéseinek megfelelően a városi tanács dr Vostinár János főjegyző előterjesztése alapján legutóbbi ülésén megállapította az új éttermi és kávéházi árakat. Az új maximális árak lényegesen alacsonyabbak az előbbieknél és hét-főn lépnek életbe.

Izen fontos intézkedése a tanács határozatának, hogy az új árak élelbeléptetésével teljesen megszüntetik a tisztviselőknek és katonatisztoknak eddig biztosított kedvezményt. A tanács kénytelen volt erre az álláspontra helyezkedni, miután megállítást nyert, hogy a kedvezményes árak biztosításával rengeteg visszaélés történt, amely szinte katasztrófa-lisan érintette a kávék és vendéglősök egzisztenciális érdekeit.

A tanács által megállapított árak túllépése természetesen már az uzsoratorvénybe ütközik és a legcélszerűbb visszaélést pénzbírsággal és elzárással büntetik.

*****

Elhárított vasuti katasztrófa

Bukaresti tudósítónk táviratozza: Utasok, akik tegnap éjjel a kisenew-bukaresti gyorsal utaztak, beszélik, hogy csaknem megint borzalmas vasuti katasztrófa történik, ha a tévedést ugyszólván utolsó percben észre nem veszik.

Grajduri állomásról elindították a kisenew-bukaresti gyorsvontat, míg az ellenkező irányból a bukarest-jassii expressznek kellett volna jönnie, mert ez a két vonat Grajduri állomáson szokta keresztezni egymást. A pályaudvari személyzet — szerencsére — rögtön észrevette a tévedést és a gyorsot, alighogy elindult, megis állította. Jókor, mert két perc múlva teljes sebességgel befutott az állomásra a Jassii expressz.

Megndult a vizsgálat annak megállapítására, hogy ki indította el a gyorsvontat, amikor az expressz minden pillanatban várható volt.

*****

MAI ZÜRICH NYITÁS:

BERLIN	— — — —	00029
NEWYORK	— — — —	874
LONDON	— — — —	2631
PÁRIS	— — — —	3392
MILANO	— — — —	2470
PRÁGA	— — — —	1720
BUDAPEST	— — — —	650
BUKAREST	— — — —	297
BÉCS	— — — —	8075

NAGYVÁRADI ÁRFOLYAMOK

MAGYAR KORONA	—	74
MÁRKA	— — — —	1050
OSZTRÁK KORONA	—	370
CSEH KORONA	—	590
FRANCIA FRANK	—	1170
SVÁJCI FRANK	—	34
DOLLÁR	— — — —	198
LIRA	— — — —	850
FONT STERLING	—	905

Gummi kabátok

SCHWARCZ ADOLF
cégnél 780 Lei

Nagyvárad színeszete karrierje

Emőd Tamással beszélgetünk...

... Akkor is csak ilyen zengő fénynyel ömlött a nap melege júliusi délután, akkor is, csak hogy akkor nem a színházi zenekar valceroit hallgattuk a Royal teraszán, hanem a Karger pirosabrosos boldog csön- dességében fajn delevarét ká- véggattunk és Tamás száz gyö- nyörű szép nótája mellett nedve- sedett meg a szemünk. Tamás. A gyerekaru, dalos poéta, aki- nek verseiben ő magyar ha- rangok szava kondult meg ak- kor és egy ország neszelt fel a sohse hallott hangra. Né Emőd Tamás, az arc, a régi, nevetése olyan friss, mint akkor, a szeme is perzselő fiatalság, istenem, fiatalság hiszen még a férfikor kapuján se csengetett, de a ha- jában fehér szálak, finom király- kisasszonyok troubadurja ezü- stös a dicsőség ezüstjét hozta ha- lántékán.

— Milyen szép — áradozik a költő impulzív elragadtatásával — hogy szívom fel a drága im- pressziókat. Szinte minden amit látok riport hatású, érdekes, friss, színes és kedves minde- nekfelett. Hiába Várad a csodá- latos város...

— És boldogan néz a nyargaló villamos után, örül a nyüzsgő városi életnek és jönnek sorra kedves, régi emberek.

— Emőd ur... Tamáskám...
Direktor ur...

Ez a nagy fiu ma is a példát- lan szerény poéta, milyen restel- kedve szabadkozik: direktor, ó kérem... Pedig a pesti Unio Andrassy-uti színháznak az igazgatója. Fényes karrier, de nyitva volt tehetsége számára az út. Drámai versei, sanzonjai, híres színpadi jelenetei, kincsei- vé váltak az új magyar irodalom- nak. És a színházban is irod- latot csinál. Mikor kérdezzük, hogy mik a tervei, nem is akar beszélni magáról:

— Mjd csak lesz valahogy — mondja — én már csak elballa- gok, de azt szeretném ha igazi tehetségeknek én adhatnék al- talmat az érvényesülésre.

— Van kilátás, hogy új talen- umokat szolgáltassak meg?

— Meglepetések lesznek. Új- ról és új színészek jönnek.

— Ismerősök?

Most fellángol Emőd Tamás re- ca és ellágyulva beszél arról, hogy régi, szívéhez nőtt barátai- al fog együtt dolgozni.

— Képzeld milyen öröm és életlen szerencse, kik jönnek új szezonban? Jön Gózon.

— Kabos Gyula, Hajnal Gyurka és Máty Gerő. Tiz- re az Emke asztaltól szórt el- annunket a sorsunk, most ösz- everődtünk, jó pártások egy- impadon. Hajnal Gyurka nyolc- g orosz fogságban volt, on- ra került haza. Máty, no azt- eg tudjátok, hogy osztrák mil- iárdokat keres liba-exporttal.

— Itt együttes, már drab is- n számukra.

Emőd Tamást körülveszik a jó barátai. El kell mondani, hogy indián színét az uszodá- nak köszönheti, mert voltaképp

ott nyaral, s felelni kell száz ap- ró kérdésre és felel is szívesen, melegen mindeniknek, hiszen mindenkit érdekel a sorsa. De aztán hirtelen az órára pillant:

— Jesszus, hét óra... a fele- ségem...

A forradalmi pap

Verseg plébánosa a büntető bíróság előtt

(Budapesti tudósítónk jelenté- se.) A budapesti büntető bíró- ság most fejezte be a főtárgya- lást Dobó István verseyi ple- bános ügyében, aki mint a ver- segi Nemzeti Tanács elnöke a forradalom alatt szerepet vál- lalt. Falujának körülrajongott papja volt és az októberi felfor- dulás szűk pátriájában az ese- mények élére sodorták. Most esztendő múltán bíróság elé ál- litották a becsületes törekvésű papot, akivel szemben „megbiz- hatatlansága” miatt az általános amnesztiát nem alkalmazták. A főtárgyalás utolsó napján a vád- és védbeszéd hangzottak el. Érdekesebb megvilágítása a tör- ténelmi eseményeknek alig mu- tatkozott az utóbbi időben.

A vád

A vádat Renger ügyész képviselte és vádbeszédében utalt arra, hogy Dobó kétes elemekkel vette magát körül, és beszédeiben olyanokat mondott a nép- nek, hogy nem kell semmire sem várni, övék a föld Kálától Hatvanig. Dobó osz- tályvölöltre izgatott, a törvényekkel szemben való engedetlenséget hirdette s mivel bűncselekményei kimerítik az iz- gatás, az izgatásra való felbűtás, zsa- rolás, hatóság elleni erőszak személynél szabadság megsértésének és távbeszélő- rongálás vétségét, illetve büntetést s mi- vel semmiféle enyhítő körülmény nem szól mellette, sőt súlyosbító körülmény- nek látja az anyagi halmazatot s azt, hogy Dobó papi hivatást tölt be, egy- házbüntetés kiszabását kéri Dobó ellen.

A történelem szemüvegén...

A vádbeszédekre Vasek Ernő tette meg védői előterjesztését. Az a vélemé- nye, hogy öt év után az 1918-as esemé- nyeket nem a jog szemüvegén kell te- kinteni, hanem a történelemén. Én a magam részéről — folytatja Vasek — ezekben az eseményekben a legtávo- labbról sem vettem részt, sőt küzdöt- tem ellenük, de ebben a pörben bornirt, aljas üldözést látok, amilyenre alig volt még példa. Az üldözés szakadatlan lán- colatával keserítették meg egy ember életét, kivetették egy ideális gondolatot iránt való érzésből. Dobó a kisemberek érdekéért küzdött, falujában erkölcsi missziót folytatott.

1918 novemberében, a nemzet több- sége nem tehetett egyebet, mint amit tett. Hiszen november 17-én az ország- gyűlésen maga Tisza István jelentette ki, hogy elvesztettük a háborút. Maga a király adta ki a rendeletet a nemzeti tanácsok föllállítására és Tisza István hangsúlyozta, hogy a nehéz időkben mindenkinek kötelessége Károlyt tá- mogatni, hogy jobb békét kapjon az or- szág. A katolikus püspöki kar tagjai is üdvözölték a magyar népköztársaság kormányát és átiratukban azt mondot- ták, hogy a püspöki kar főtartás nél- kül fogadja az eseményeket és biztosít- ja a népköztársaság kormányát arról, hogy az önálló Magyarország kiépítésé- re irányuló munkájában teljes erejével támogatja. Ha már előre nem lehetett dirigálni a kész eseményeket, legalább

azon kellett igyekezni, hogy az esemé- nyek kormányozhatók legyenek.

A Nemzeti Tanács föllállítását a köz- hangulat diktálta, sőt a főszolgabíróság rendeletekkel plakírozta ki. Ebben tehát bűncselekmény kiinduló pontját nem lehet látni. Az események rohanó áradattal jöttek: nem Dobó István, hanem ezer és ezer Dobó sem tudta volna őket megállítani. Az ország ide- gei tönkrementek, tudtuk, hogy a sze- rencsétlen háborúból valami új gondo- lattal kell kijönni és a feltörekvő népnek amely a lövészárkokban kinlódott, jó- gokat kellett adni.

Aki az elkeseredett embereknek a pártján állott, az még nem volt forra- dalmár. Mikor tehát Dobó a „rongyo- sak” érdekét felfogta, helyesen csele- kedett, mert a szenvedélyek levezetését kellett keresnie.

Hol volt az ügyességek?

A földreform akkor is a politika ten- geiye volt, ma is az, és ha nem hajtják végre, még forradalmi kitörésekre ve- zethet. A vád azt mondja: Hogyan áll- hatott egy pap a forradalmi mozgalom élére? Ezzel szemben azt a kérdést kell föltenni: Hogyan nem állhatott az élé- re? Mert ha ott állottak volna, akkor a forradalom nem terelődött volna más irányba. Ez a nép igazi papjának a kö- telessége.

A forradalom nehéz napjaiban az volt a suprema lex, a legfőbb törvény, hogy a vérengzést és a fosztogatást meg kell akadályozni. Amikor mindenki elhagyta a helyét és amikor a miniszteriumok te- kintélye előtt sem hajoltak meg min- denütt, amikor a legfelső hatóságok is intéző fórumot kívántak — a Nemzeti Tanácsot — akkor valakinek e kellett végeznie a kellemetlen munkát is. S mikor a Nemzeti Tanácsok magukra ma- radtak, a vezetőknél lelkiismeretük szerint kellett cselekedniük. Így cseleke- dett Dobó is. Mikor a büntető-törvény- könyveket az ügyesség is elhagyta s nem küzdött a forradalom ellen, sőt az ügyész letette a „király” jelzőjét és ál- lamügyésznek vallotta magát, valakinek csak meg kellett védenie a jogot, az vagyonbiztonságot. Ki állhatott mind- ezért oda? Az, akiben lélek volt, akire a nép hallgatott.

A püspöki kar nem talált bünt

Dobó ügye fel volt terjesztve az am-

nesztirendelet alapján. Akkor megál- lították róla, hogy veszedelmes egyén és hogy azok közé tartozik, akik a társadalommal kapcsolatos bűncselekmé- nyekben részesek és nem illeszkednek bele tisztult lélekkel a társadalom békés munkájába. Dobót alapos vizsgálat után püspöki hatósága fölmentette.

Arra kéri a bíróságot, mérlegelje az eseményeket a maguk ideje és jelentő- sége szerint, helyezkedjék a „jó bíró” álláspontjára, emberi megértésre, s mondja ki azt, hogy Dobó nem bűnös, hiszen ha ítéletet kellene konstruálni, Dobót azért, amit cselekedett dicséret illeti meg.

„Az élet súlyos keresztjét hordom...”

A zárzó jogán Dobó István plébá- nos szólalt fel. Az életnek súlyos ke- resztjét hordom — mondotta — s most is olyan rettenetes keresztet rakott rám a vád képviselője, amelyre ha ráfeszít- tetem, akkor minden gondom véget ér. Nem haragszom érte, mert hiszen az ügyésznek kötelessége, hogy a legjobb tudása szerint a vádat képviselje. Vá- doltak engem már izgatásért, mint ke- resztény papot, hogy a legénységet lá- zítottam a tisztek ellen, vádolt — szé- gyen kimondanom — hogy népemet szabadszerelenre tanítottam. Nemcsak megvádoltak, hanem letartóztattak, több, mint két hónapig synlődtem viz- sálati fogságban. A rabok kenyerét szí- vesen ettem. Nem haragszom ezért sem, mert megtanultam a rabokat szeretni, azért sem, mert a börtönben megverték, bántalmaztak. De mégis azt hiszem, hogy a büntetőtörvénykönyv, amely a magyar társadalom szentkönyve, az evangéliumban bírja erejét, ezért akarjuk a rettenetes forradalom után ke- resztény alakra helyezni a társadalmat. Az ügyész anélkül több körültekintés- sel és jóakarattal csinálhatná a dolgát, amikor oly rettenetes alakban hangoz- tatja a vádat, hogy az ember szinte az utolsó ítélet előtt képzele magát. Szabad volt-e megtennem azt, amit tettem? Magyarországon erkölcsi tűzvész tört ki és ennek a büntetőtörvénykönyvvel kellett volna utat állani. Ezt a tüzet az ügyességnek kellett volna eloltani, de nem tette meg, hanem némán nézte az eseményeket. S mikor a tűz el volt oltva, akkor az ügyesség, a tüzlőpa- rancsnok elől és azt mondja: Nem jól menttettem meg azt, amit megmentettem, mert nem volt jogom hozzá és másként kellett volna cselekednem. Én az evangé- lium alapján akartam az odadobott gye- pöt megragadni és megtennem, ami erőm- től tellett.

Nem érzem magam bűnösnek. Ezer- szer elgondoltam magamban az esemé- nyeket és ha hasonló helyzetben volnék újra meg kelene tennem azt, amit tet- tem. Ártatlanságom tudatában kérem fölmentésemet.

A bíróság holnap délelőtt hirdeti ki az ítéletet.

A miniszterelnök inge

A lengyel kormányfőt megtréfálta az ellenzék

Varsóból jelentik: Witos len- gyel miniszterelnök soha életé- ben nem viselt kemény inget és gallért, hanem mindig olyan pu- ha selyem inget hord, amilyent az oroszok. Witos azt mondja, hogy a kemény gallért ki nem állhatja és a parlamentben, vala- mint a különböző ünnepélyeken csakis puhaingben mutatkozik.

Egyik lengyel ellenzéki lap leg- utóbbi száma a következő rossz tréfát csinálta a miniszterelnök- kel:

— Jóllehet — írta a lap — Wi- tos ur nekünk politikai ellensé- günk, mégsem lehetünk közöm- bösek azzal a körülménnyel szemben, hogy miniszterelnök-ünknek nincs inge, mit ünnepé- lyes alkalommal felvehessen. Ezért elhatároztuk, hogy nyilván- nos gyűjtést rendezünk azon cél- ból, hogy Witos ur néhány ke- mény inget és legalább egy tu- cat keménygallért vehessen ma- gának. Szerkesztőségünk vállal- kozik a fehérnemű mosatására.

NAGYVÁRAD ESTILAP

Ennek a hírlapi cikknek nagy hatása volt. Pár nap alatt 2 millió márká gyűlt össze és az ellenzék egy tagja elvitte a pénzt Witosnak, megmagyarázva neki, miért vüjtötték. Witos hidegvérrel hallgatta végig a tréfát és úgy vágtott vissza, hogy a következő hirt helyezte el lapjaiban:

— Mélyen meghat ugyan politikai ellenfeleim gondoskodása, amellyel a vezetésem alatt álló kormányt körülveszik, de még ő értük sem vagyok hajlandó szokásaimon változtatni. Őszintén köszönöm az ellenzéknek, hogy garderobom kiegészítésére pénzt gyűjtött, én azonban jobban érzem magam puhaingemben és az összeggyűjtött 2 milliót a varsói kórházaknak adom.

A miniszterelnök gesztusa mély benyomást gyakorolt az ellenzékre és siettek bocsánatot kérni tőle a rossz tréfáért.

A magyar konyhaművészet „válogatottja”

(Budapesti levél.) Most egy nyolc tagból álló kis magyar csapat indul el Budapestről Svájcba.

Amolyan „magyar válogatott”. Nem futbalcsapat, mint ahogyan a válogatott fogalmát a közönség ismeri, hanem nyolc magyar szakács ül föl a vonatra, hogy hirt és dicsőséget szerezzen a magyar konyhaművészetnek. Az „Union Helvetia” svájci szakácsszövetség kiállítást rendez Luzernben, amelyen a magyarországi szakácsok is képviseltetik magukat.

Az előkészítő munka nagy nehézségekbe ütközött, különösen a valutáris viszonyok miatt, úgy, hogy másképp nem lehetett a kiállításon való részvételt biztosítani, mint *társadalmi uton*. A főváros nagykereskedői és kiállítói akcióba léptek a részvételhez szükséges előföltételek megteremtésére. Rövid idő alatt össze is gyűlt annyi pénz, anyag és árucikk, hogy most már a magyar szakácsok részvétele biztosítva van. Eddig körülbelül 90 nagykereskedő és szállító szolgáltatott anyagot és pénzt, amellyel méltóan reprezentálhatnak majd a magyarok, akik nyolc képzett és a szakmában elismert képesű szakáccsal képviseltetik magukat.

A kiküldöttek a kiállításon be fogják mutatni a magyar konyhaművészet változásait, hullámváltozásait és fejlődését 1849-től napjainkig. Mint kuriózumot, szemléltetni fogják a kommunizmus konyhaművészetét is, azonkívül egy napig speciálisan kóser konyhát is rendeznek, természetesen budapesti kereskedők és szállítók produktív áruiból.

A kiállítás rendezősege nagy értékű arany- és ezüstérmeket, boszorukat és diszokleveleket tűzött ki pályadíjakul, amelyek elnyerésénél a magyar szakácsok remélik, hogy nem szorulnak az utolsó helyre.

Egyébként a kiállítás iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg nemcsak Svájc, hanem a világ minden részéről is. A megnyitás ünnepélyes formák között történik. Jelen lesznek a svájci hatóságok képviselői, az összes külföldi diplomaták, a svájci pénzarisztokrácia sok számottevő

tagja, nem szólva a sok külföldi vendégről, akik egyenesen a kiállítás miatt utaznak Luzernbe.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Bajadér, Somogyi Emmy a kolozsvári Magyar Színház szubrettjének vendégfelléptével, rendes helyárakkal.

Szombat délután: Elefánt, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Faust, Kálmán Oszkár és Fleischer Antal vendégjátékával, felémelt helyárakkal.

Vasárnap délután: Gróf Rinaldó, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Levendula, bérleten kívül.

Hétfő: Aranymadár, A bérlet 130. sz. utolsó bérletszám, Somogyi Emmy a kolozsvári Magyar Színház szubrettjének vendégfelléptével.

— Bajadér, Somogyi Emmyvel Somogyi Emmy, a kolozsvári Magyar Színház táncos szubrettje Kálmán Imre csodaszép operettjének, a Bajadér-nak Marietta szerepében fog bemutatkozni a nagyváradi közönségnek. A kitűnő szubrett hosszabb ideig tartó vendégszereplése alatt legjobb szerepeit fogja lejátszani nálunk. A Bajadér többi vezető szerepét Kovács Kató, Tolnai, Perényi, Hetényi, Stoll és Kornai játsszák. A táncokban pedig Horváth Marietta és Pattantyus vesznek

részt. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

— Faust Fleischerrel és Kálmán Oszkár. Szombaton este Gounod *Faust* operáját fogjuk hallani. Ez alkalommal Mephistót Kálmán Oszkár énekli. Margarettát Kelmay, Faustot Vajda, Mártát Pogány Janka, Siebelt Kovács Kató, Valentint Békési, a zenekart pedig Fleischer, a kiváló dirigens vezényli.

— Délutáni előadások. Szombaton délután az Elefánt és vasárnap délután a Gróf Rinaldó lesz a színház műsorán. Mindkét előadás mérsékelt helyárak mellett lesz megtartva.

— Levendula. E poétikus, hangulatos operett lesz vasárnap este a színház műsorán. A főszerepeit e nagyszerű operettnek Pintér, Kovács Kató, Tolnai Pattantyus, Perényi, Kiss Gyula Stoll játsszák. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

— Aranymadár, Somogyi Emmyvel. Hétfőn este a népszerű Zerkovitz-operettben, az Aranymadár-ban játsza a címszerepet Somogyi Emmy, a kolozsvári Magyar Színház szubrettje és ebben a szerepében különösen csodaszép táncával fog nagy hatást kiváltani. Az operett többi vezető szerepét Erényi Böske, Gróf Laci, Hetényi, Madas, Pattantyus játsszák. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

Családi dráma

Egy hivatalnok agyonlőtte a feleségét, aztán öngyilkos lett

Bukarest, július 13. Galacból táviratozzák, hogy ott tegnap borzalmas családi dráma játszódott le.

Mihail Neagu kereskedelmi alkalmazott és felesége együtt lakott sógornőjükkal, egy Grigoriu nevű utazó feleségével. A Neagu fiatal felesége már régen féltékenykedett férjére, mert észrevette, hogy férje viszonyt folytat

sógornőjével.

Tegnap éjjel azután elemi erővel tört ki a fiatal asszonyon a féltékenységi düh. Elkezdett veszekedni férjével, aki egyszerre előrántotta revolverét, rálőtt feleségére, aztán önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindkettejüket kórházba vitték. Két óra múlva Neagu meghalt, feleségének állapota reménytelen.

Izgalmas autóverseny Párisban

A Grand Prix nagyhete

(Párisi levél.) A francia fővárosban valóságos epidémia lett a sport-érdeklődés. Igaz, hogy van is, ami táplálja a divatlázt, mert a különböző sporttestületek július első hetére tömörítették össze a legszebb látnivalókat. A kis magyar kolónia kaszinójában elhatároztuk, hogy megnézzük a tórsi nagyszabású autóviadalt. A közel 23 kilométeres kört, amely nyolc kisközségen vezet át. Valóságos kis wurstli képződött a pálya közepén, rengeteg kiskocsmá, elegáns büffé, ideiglenes garázsok, sátorlakosztályok, lépten-nyomon benzinállomások élénkítik a környéket. Éjfél után érkezünk meg a városba, ahol éppen az autók vonulnak végig a főútcán. Reggel hét órakor a hivatalos funkcionáriusokkal a nagy lapos tribün már tömve van.

Félnyolckor megnyílnak a sorompók, büszkén vonulnak be egymásután a kismotorok, a könnyű és a nehéz gépkocsik. Még egy utolsó pillantás a térségre, halk megbeszélés, azután

a 27 jármű három csoportban feláll az indulásra. Felhangzik a Marseillaise, valaki rövid beszédet mond, üdvözlőnek egy minisztert, azután hairá... A gépek zugva indulnak neki a versenynak. Körönként megjelenik a hirdető táblán a verseny állása, a távolabb eső nézőseregnek megafonokon üvöltik a híreket. Délután óriási az izgatottság, a 13-ik kör után a kis motorok versenye véget ér. Két órával később a könnyű gépek, délután három órára a nagy gépek fejezik be versenyüket. Óriási a lelkesedés. Közben megtudjuk a verseny részleteit. Az örületes tusában egymásután adják fel a leghíresebb versenyzők a hasztalan küzdelmet. Közvetlenül dél előtt egy örült száguld végig a tribünökön, rekedten ordít, míg végre látjuk, hogy egy benzintartóval vágat Salamonó lassuló lépe után. Pillanat alatt felszereklik az új benzintartót, de hiába, a következő körben újra elomlik a gép és a nagy favorit feladja a versenyt. Viscaya a tribün

nők előtt utóléri két vezető versenytársát, eltűnik a porban és három percre rá a megafon izgatottan jelenti a nagy szerencsétlenséget. A kitűnő versenyző el akarta hagyni társait, de ugyanabban a pillanatban, balra tért az egyik s Viscaynak sem volt más menekvése, mint balra fordulni, örületes iramu gépe nekiment egy táviróoszlopnak, onnan egy fatörzsnél nekivágódott a bábész falu népének. Eredmény 1 halott, 2 súlyos és 19 könnyű sebesült.

Megmozdul a tömeg, mindenki feláll és egy halálsápadt vékony fiatalembert vezetnek frakos rendezők az elnöki páholy felé. Seagrave, a gyorsasági versenyző győztese most megy bemutatkozni a hadügyi és a közügyügyi minisztereknek. Harsog az angol himnusz, egy pillanatra elborulnak a lelkesedő gallok, mert a győzelmet Albion fia szerezte meg. Hajlongás, kézfogás, a győztes a zenekarra mutat és tomboló tetszés mellett felzendül a francia nemzeti himnusz. Seagrave diadallal vitta meg franciák szívét.

Főszerkesztő: MARTON MANÓ
Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Bódis Ferenc ékszerüzlete

Rákóczi ut. 1. sz.

Állandó nagy raktár a nagy, valamint ezüst és ékszerárakban. — Valódi schweitzli zsebórákban. — Szolid árák. —

Készít, javít, átalakít

Vesz, elad, cserél

Vilamos erőre berendezett ékszerkészítő ipartele
Nagy Sándor-ut. 1.

Berdach Jenő dentist

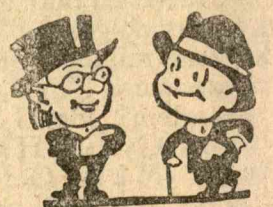
Oradea-Mare
St. Regle Ferdinand

Foghuzás	Lei 1
Fogtömés	Lei 2
Kaucsukba foglalt fog	Lei 5
Fém korona	Lei 10
Arany korona	Lei 30

Fogsorok szájpaddalással anélkül a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek

Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek

Hallotta?

24 óra alatt
vizumoz a
Hegedüs
Hirlapiroda

Telefon 15-01

Aszegedi megszállás költségei

Budapest, jul. 13. (Tud. cen. táv.) Illetékes helyen megcáfolták a francia jegyzék hírért, amely a szegedi francia megszállásért ötvenmillió aranyfrankot követel.

Weisz és Miklós fényképészműterme

ismét kitűnő produkált és messze tulemelkedett a vidéki atelierek nivóján. Ez a fényképészműterem szinte naponta meglepő új eredeti ötletekkel és művészi fényképekkel áll elő.

A Bémer-téri Jelinek virágkereskedésben és a Rákóczi-úti Apolló-palotában levő kirakatában csak tegnap állított ki egész csomó művészi szép és mestersen tökéletes képet. Mély tónusú, művészi képek ezek, amelyeket eddig csak a nyugati metropolisok produkáltak.

És a váradi közönség, amely mindég az újat és értékeset keresi szeretettel támogatja a műtermet, amely méltán megérdemli ezt a támogatást.

Az Apolló-palotában levő műterem a hét minden napján, vasárnap is, reggel 9 órától délután 6-ig a közönség rendelkezésére áll.

Lirahamisítókát fogtak el Budapesten

Budapest, jul. 13. (Tud. cen. táv.) Az elfogott lirahamisítók ügyében a budapesti főkapitányság Kritzler detektívfelügyelőt Triesztbe küldötte. A főfelügyelő tíz napi munka után Triesztben soktagu lirahamisító bandát leplezett le. A trieszti prefektus a magyar főfelügyelőnek meleg elismerését fejezte ki.

A szovátai erdő remetéje

— Salát tudósítónktól —

Egy nagyváradi bankigazgató most jött haza Szovátáról. A szereteremelőtő direktor beszélt az a pompás nyári történetet.

Szovátán most ugyancsak zajlik az élet. Kitűnő társaság van a kis erdélyi fürdőn, ahol persze lépten-nyomon váradiakba ütközünk. A fürdőnek különös nevezetessége is van: a remete. Egy valóságos belső titkos remete a szovátai erdő mélyén. Nem új felfedezés voltaképp, mert a jó ember a világ gonosz hiúságaitól elvonultan évek óta él a gyönyörű tölgysek alatt exiliumában. Meghaszonlott a világgal és kivette magát a rengetegbe, ahol a B. 19 minta szerint gombával és gyökerekkel táplálkozva Loreley haját és öles szakált növesztett, közben pedig épített egy kunyhót, amely az idő viszontagságai ellen védte.

Igy rendben is volt a dolog, a remete bácsi mint Robinson eldegélt egymagában zöld szigeten. És a fürdő vendégek kikijártak az erdőbe, meglátogatták a kunyhót, beszélgettek a remetével, sőt később már divat lett ez az erdei vizit. A derék apó az idén, amikor ismét tapasztalta a személye iránt nyilvánuló érdeklődést, egyszerre észbe kapott és remeteségét —

igen helyesen — gyümölcsöző üzleti alapra fektette. Eleinte gombát és kecsketejet árult a kirándulóknak, aztán az üzemet kibővítette, depandance-ot épített a kunyhójához és szerelmes párok szívesen időztek az erdei tanyán diszkrét és boldog félre-

vonultságban. Aztán kis kedvderítő borocska is került, némi sajt és szalámi. Mikor pedig a kirándulók száma mindjobban gyarapodott, Robinson szert tett az ő Péntekjére, a remete fogadott egy pincért, aki — azonnal kékassan, fizetni igenis kékassan

— függén és előkelően szolgálja ki a vendégeket.

A remete kezdi stuccoltatni a szakalát és ha isten segítségével így megy, mához egy évre pincérhad élén fogadja vendégeit emeletes hoteljében.

Baldwin bejelenti Anglia külön akcióját

Az együttes működés lehetősége fennmarad

Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök tegnap délután az alsóházban nagyfontosságú beszédet mondott, melyet egész Európa feszült érdeklődéssel várt.

— Nagybritannia — mondta Baldwin — elhatározta magát arra, hogy Németországot a teljesítőképesége határáig fizetésre kényszeríti. A legutóbbi német javaslatai nem kielégítőek, de érdemesek a beható megvitatásra.

A britt kormány kész vállalni a felelősséget,

hogy a legrövidebb időn belül maga készíti elő a németeknek küldendő válatz tervezetét

és ezt a tervezetet a szövetségesekhez is minden késedelem nélkül megküldi. Ilyenformán az együttes akció lehetősége továbbra is fennmarad.

Párisi távirat jelenti: A washingtoni külügyi hivatal az európai helyzet tekintetében, amennyiben az a Ruhr-kérdéssel kapcsolatos hallgatag magatartást tanusít. Hughes államtitkár beszéde óta az amerikai áll-

áspont nem változott. Az államtitkár tudvalevőleg gazdasági bizottság összehívását javasolta.

Londonból jelentik: Benesch külügyminiszter lord Curzonnal való tanácskozás után az Evening Standard munkatársának kijelentette, hogy

Németországot minden erővel talpra kell állítani,

hogy résztvehessen Európa újjáépítésében.

A szovjetkormány 20 millió holland forintért eladta a lefoglalt gyémántokat

Budapest, jul. 13. (Tud. cen. táv.) Rotterdamból jelentik: Teljesen megbízható forrásból nyert információk szerint Kresztinszki berlini bolsevista követ egy hollandi társaságnak husz millió holland forintért eladta az

Oroszországban lefoglalt ékköveket. A nacionalizált ékkövekből csak a gyémántokat és briliánsokat adta el Hollandiában a szovjet megbízottja. (Az eladási ár valutáris átszámítással két és fél milliárd leinek felel meg.)

Felszabadult a premontrei főgimnázium a bűnügyi zárlat alól

A főügyészi végzést, amely a premontrei főgimnázium épületének és berendezéseinek bűnügyi zár alóli feloldását elrendeli a vizsgálóbíró ma reggel 9 órakor megküldte Catana rendőrprefektusnak. A premontrei rend ügyészenek, Czegléd Miklós dr-nak intervenciójára a rendőrprefektus kiadta az utasítást Wolff kapitánynak az olasz kerületi rendőrség főnökének, hogy a premontrei gimnázium helyiségeinek ajtajaira an-

nak idején alkalmazott pecsétet szedje le.

Wolff kapitány 10 órakor egy rendőrrel megjelent a gimnáziumban és a premontrei rend néhány tagjának, valamint dr Czegléd Miklósnak jelenlétében megállapította, hogy a pecsétet sértetlenek. Azután sorban letépte valamennyit. Az aktsuról jegyzőkönyvet vettek fel. Így a mai nappal megszűnt a premontrei gimnázium április 7 óta tartó bűnügyi zárlata.

A nagyváradi színház ügye

Parlagi szinigazgató pályázatát nem veszik tudomásul

A nagyváradi színház ügyében meglepő fordulat állott elő. A sok huza-vona, a sok nyilatkozat hirtelenében új megvilágításba kerül: Parlagi Lajos, az eddigi szinigazgató benyújtotta pályázatát a nagyváradi színház koncessziójára. A helyzet kétségtelenül nagyon érdekes. Parlagi lemondását színészeinek és a város publikumának több ízben megnyilvánult óhajára sem vonta vissza. Sőt azt a hajlandóságát, hogy nem pályázik. Bukarestben, a miniszteriumban folytatott tanácskozások során is megismételte. Ekkor adták be pályázatukat Gróf László és

Tóth Elek a színházra. látván, hogy a váradi társulat vezető nélkül marad. Utóbb a Színészegyesület Grófék pályázata mellett állást is foglalt, s az ő pályázatuk volt az egyetlen, amelyet a nagyváradi színházra a legális határidőn belül beadtak. Most azután az a helyzet állott elő, hogy vasárnap Soimescu színházi vezérfelügyelő értekezletre hívta össze az eddigi és a leendő szinigazgatókat Kolozsvárra, s ezen az értekezleten uiból szóba kerül a koncessziók ügye.

A váradi színház koncessziójára most azután beadta pályázatát Parlagi Lajos is, aki tudvalevőleg a színházi diszleteknek

ezeitő szerint is birtokában van, viszont az új pályázókkal a diszletek kérdésében meggyezésre jutni nem tudott. Most mindekközlött az a kérdés, hogy mit szól a dologhoz Tóth Elek, aki a multban több ízben direktora lehetett volna a színháznak, de mindannyiszor elhárította azt magától és most a szükség parancsára hajlandó volt Gróf Lászlóval a színház élére állni. Ő maga azonban nem óhajt még a kérdésben nyilatkozni. Akik a váradi magyar színjátszás jövőjéért aggodunk — látva az újlagos bizonytalan helyzetet — Parlagi Lajost újból maradásra igyekeztek bírni. Parlagit — saját kijelentése szerint — a közóhainak ez a megnyilvánulása készítette pályázatának benyújtására.

Lapzártakor Kolozsvárról jelentik, hogy Banu kultuszminiszter táviratot intézett a Színészegyesülethez, amelyben értesítést küld arról, hogy

a koncessziók ügyében a színészek küldöttségét holnap délelőtt fogadja.

A küldöttség ma utazik le Bukarestbe.

Parlagi Lajos különben ma délelőtt benyújtotta pályázatát a Színészegyesület tanácsához a nagyváradi színházra. Az ügygel a tanácsülés ma délután foglalkozik. Illetékes helyről adott információ szerint

Parlagi pályázatát nem veszik figyelembe.

A Színészegyesületnek ezt az azzal motiválják, hogy Parlagi pályázata a kiirt határidőn túl érkezett be.

Bérekoci és villamos karambolja a Fő-utcán

A Fő-utcán javítják az aszfaltot. Az amugy is szűk uton ma délbén a 99-es számú bérekoci jött a vasuti állomás felől. A nagy forgatagban nem vette észre, hogy közvetlen mögötte

halad a villamos, a bérkocsi az utolsó percben kiakart térni, de már késő volt. A szemben jövő villamos utját állta. Ilvenformán a bérkocsi a két villamos közé került. A bérkocsi sárhánvója és lámpája összetört, tengelye pedig elhajlott. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A karambol színhelyén nagy tömeg verődött össze.

Izmed pasa jegyzéke Romániához

Lausanne, július 13. Izmed pasa jegyzékben felszólította Romániát és Jugoszláviát, hogy Törökországgal kereskedelmi szerződést kössenek. (Rador.)

70 milliót sikkasztott egy kereskedő

Budapest, júl. 13. (Tud. cenz. táv.) Richter Hubert kereskedő a Nostra Kereskedelmi Részvénytársaságtól 75 millió koronát sikkasztott és megszökött. Hegyeshalmon letartóztatták.

78

száma szelvény

a Nagyvárad Estilap

irodalmi ajándékára.

Aki 90 egymásután

következő lapból a szel

vényeket kívágja és

össze gyűjtve, elismervény ellenében kiadónk hivatalunkban (Hegedüs Hirlapiroda) átadja, részt vesz a Nagyvárad Estilap Irodalmi sorosolásában.

AMERIKAI IRODABUTOROK, HÁLÓSZOBAK, EBÉDLÖK

PARKETTAK

elsőrendű kivitelben és nagy választékban kaphatók

RIMANOCZY

Műbutor és parkettgyár
Részv. társ. ORADEA-MARE
Str. Clujului 117. — Telefon 279.

ELADÓ HÁZAK

Kolozsvári utcán modern ház 150,000, ugyanott 6 szobás lakás, koresma, nagy udvar 300 ezer, üzlet, ház elfoglalható az egész 150 ezer. Hálász utcán 4 szobás beköltözhető 250 ezer, repülő hidnál beköltözhető fürdőszobás 160 ezer, Szacsavay utcán 5 szobás beköltözhető, Szaniszló utcán 5 szobás beköltözhető, Kálvária utcán beköltözhető 100 ezer, Lipót utca 75, Páris utca 75. Vannak több kisebb nagyobb házak, lakások, üzletek, butorozott szobák. Ha lakását házat, szőlőjét, eladni, kiadni, cserélni akarja, bizalommal forduljon hozzám, diszkrétan azonnal elintézem

WEISZ GIZI

közvetítő irodája. Nyomda-utca 4. szám.

Aranyért, ezüstért, briliánsért
legjobb árú árték

Óra és ékszerjavításokat olcsón
készítek. Órási raktár briliáns,
arany és ezüst órákban

HERBST ékszerésznél

Özv. Petriné látszerész új letében
B. W. REGELE FERDINAND No. 9

Sonnenfeld Adolf r. t. Nagyvárad.

Apróhirdetések

LAKÁS

SZOBÁT, konyhát lelépéssel keresek.
Cím Hegedüs hirlapirodában. 270

BUTOROZOTT szoba két szerény
igényű fiatalember részére kiadó. —
Ugyanott kis Singer varrógép eladó.
Grünberger, Bethlen-utca 23. az üzlet-
ben. Ny

ALKALMAZÁS

FEHÉRNEMŰ varrónő fehérnemű
varrást vállal házaknál is olcsón. Cím:
Rotterné, Berkovits Ferenc-utca 1. sz.
487

KEZDŐ gyors és gépirónő,
ki a könyveléshez is ért, alkalmazást keres. Cimeket a Nagyvárad kiadóhivatalába kér.

TISZTESSÉGES jól főző háztartási
alkalmazottakat mindeneknek keres kis
család. Cím Hegedüs hirlapiroda. 337

EGY gyakorlott manikűrözőnő azonnal felvétetik a Rosenberger manikűr szalonban, Köröspart. 343

SZORGALMAS vaskereskedősegéd felvétetik. Cimeket „Megbízható” jellegre Hegedüs hirlapirodába kérek. 346

FOGTECHNIKUS tanuló felvétetik. Gerasim testvérek laboratóriumában Nagy Sándor-utca 4. I. em. 356

ÜGYES tanuló keres azonnalra Weisz és Miklós fényképész műterem. Ferdinánd király (Rákóczi) ut. Apolló palota. 357

SOFFÓR kerestetik azonnali belépésre vidékre Nagyváraddal való forgalom lebonyolítására előnyben részesül, ha egyúttal szerelő is. Cím Hegedüs hirlapirodában. 359

SEGÉDKÖNYVEK vezetésében és gyors és gépirásban jártas tisztviselőnő azonnali belépésre felvétetik. Cím: Hegedüs hirlapirodában. 362

3 árva lány ajánlkozik mindeneknek vagy szobalánynak, varráshoz is értenek. Cím Hegedüs hirlapirodában. 363

INTELLIGENTES Fräulein sucht für 15. Juli zu Kindern Stelle. Charlotte Hellernig, Vármház-utca 47. 366

KEZDŐ hivatalnoknő 4 középiskola 1 éves kereskedelmi képzettséggel kezdő gyakornoki állást keres. Cím Hegedüs hirlapirodába kér. 371

ERDŐKITERMELÉS sodronypályás, vagy iparvasutas önálló, üzemi lebonyolítására ajánlkozik szakember. Cím Hegedüs hirlapirodában. 367

ALTERES deutsches Fräulein mit Jahreszeugnisse sucht Stelle als Wirtschafterin bei Herrn oder Dame auch aufs Land „Freu“ an die Verwaltung des Blattes. 368

ADÁS-VÉTEL

ELADÓK goblein kelim riseliő bőrre festett és batikolt montirozatlan diványpárnák. Kisebb és nagyobb kötött terítők és motívok, filé csipkék és motívok, arany terítők. Matyó himzésű sálak és falvédők, egy barna kötött kőrímbo kép. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra, Szász. 349

EGY kitűnő fémszerkezetű zongora sürgősen eladó. Cím Hegedüs hirlapiroda. 225

Egyes öltöny SZÖVETEKBŐL NAGY MARADÉK VÁSÁR melyen leszánított árban SZÉKELY

posztóáruházában Str. Avram J. (Kossuth-utca) 5. sz. árn

ELADÓ fehér gyermekkocsi egészen új, fehér előszoba fal, Bossché és egy Fáy akt, fehér és fekete kócsag. Egy eredeti indiai ezüst sál. Egy utcai bőrönd plédok és perzsa függönyök, egy bronz óra. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra, Szász. 350

ELADÓ, esetleg elcserélném magyarországi ingatlanért négy szobás magánházam, mely azonnal beköltözhető. Értekezni Felső-Nilgeszteleg 100-42. 372

ELADÓ 2 forgó szék, 1 tükör, asztal, tájképek és ugyanott egy harisnya kötőgép. Értekezni lehet Hajduné, Közép-utca 27. szám. Ny

ELADÓ Arganam szőnyegek 2 és 3 m. Perzsa és szmirna szőnyegek, átvettők, nagyon szép szelvon takarók. Bagaria barna 43-as és egy fekete 42-es fekete cipő. Női lakk és antilop 37-es. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra, Szász. 348

KÉT jókarban levő fehérre festett vaságy eladó. Megtekinthető Cosbuc (Szalárdi) utca 2. alatt. 369

25 darab orvostudományi könyv egy tételben eladó. Temető-utca 30. Ny

ELADÓ egy nagyon szép kézimunka fehér abrosz, fehér zsumper kötött ruhák, kötött gyermek ruha, abroszok, szalvéták, ágyhuzatok. Vitrások. Egy eponzs kosztüm. Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra Szász. 351

Agilis fiatalember

rövidáruszakmábanjártas

utazónak felvétetik

GRÓSZ TESTVÉREK CAREIMARE. Személyes bemutatkozás kérélik.

ELADÓ buldog patkányfogó kutyák, ugyanott fajgalambok is. Hajós hentesnél Damjanich-uccán. 353

HASZNALT másoló könyveket keres Sunfield, Vlahuta. (Szent János) ucca 29.

SZÉP niccelezett gyermekkocsit vennék. Cím a Hegedüs hirlapirodába kérek. 363

UTI bőröndök, táskák, kosarak, ridikülök olcsón kaphatók Kalendánál. 364

KÜLÖNFÉLÉK

PLISSE és gouvre munkák olcsón és jól készülnek. Alexandri (Teleky) utca 22. szám. Ny

ELVESZETT 1 fekete férfi pénztárca, pénzzel és okiratokkal. Kérem a becsületes megtalálót, a pénzt tartsa magának meg az okiratokat adja be a Hegedüs hirlapirodába, a hol még külön jutalmat kap. S

KERESKEDELMI ügynökségben jártas társat keresek. Iroda van. Micsizayné, Vlahuta (Szent János) utca 30. 370

Perzsaszőnyeg gyönyörű mintával, legjobb minőségű 3x4 méter, 12 személyes evőeszköz és valódi ezüst dísz tárgyak bizományi áru sürgősen eladó Sternbergnél Str. László-tér 2. Telefon 13-45

Tisztelettel értesitem megrendelőimet, hogy

műhelyemet Bém utca 9 sz. alá helyeztem át

Győry Gyula
asztalos

Sürgősen eladó
Lakatos u 17. számú ház

beköltözhető 3 szobás modern lakás, istálló, kocsiszín, boros pipce kedvező áráért. — Érdeklődni csakis irodámban lehet
WEISZ GIZI
közvetítő iroda Hyomda-u. 4.

Legolcsóbb

Leggyorsabb

Legpontosabb

Kálmán & Szirmai
utlevél és vizumügyekben

Str. General Mosoin
Mezey Mihály-utca

7

Telefon
2-21